

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Sektionsråd
Sektionen för lärarutbildning

2013-12-11

Utvecklingsplan

Det internationella perspektivet

Sektionen för lärarutbildning

2013-2015

”Att utveckla det internationella perspektivet på lärarutbildningen är inget mål, utan ett medel för att nå mål. Det är centralt att lärarutbildningen för en diskussion om på vilket sätt ett internationellt perspektiv utvecklar lärarutbildningen och dess studenter. Om det internationella perspektivet ska färga in hela lärarutbildningen för att utbilda globalt kompetenta lärare, krävs att alla berörda blir delaktiga i processen och att de didaktiska frågorna blir utgångspunkten i ett sådant arbete.”

(Håkan Cajander, internationell koordinator lärarutbildningen, Högskolan i Halmstad)

Vision

Internationella och interkulturella dimensioner i undervisning, lärande, forskning och i olika sätt att erbjuda högre utbildning är integrerat i lärarutbildningens verksamhet.

Nulägesbeskrivning

När det gäller internationalisering och lärarutbildning så bedrivs det ytterst lite, om ens någon, forskning eller systematisk genomgång av detta område i Sverige, exempelvis på vilket sätt internationella erfarenheter och forskning utvecklar lärarutbildningen och dess studenter och hur det sker på ett för lärarutbildningen lämpligt sätt. Däremot finns det internationell forskning (Nilsson, 2012). Lärarutbildningen i Sverige har släpat efter när det gäller internationalisering av högre utbildning och mycket lite skrivs om varför lärarutbildningen ska internationaliseras.

På Sektionen för lärarutbildning vid Högskolan i Halmstad finns ett krav från Högskoleledningen och ett behov att utveckla det internationella perspektivet i samverkan med andra delar av Högskolan och andra intressenter. Det visar bland annat den nulägesanalys som genomförts våren 2013 på lärarutbildningen. Där kan utläsas att det sker få internationella utbyten och kontakter av personal och studenter. Under 2012 deltog endast en student i ett utbytesprogram och två lärare besökte ett annat lärosäte utanför Europa.

Lärarutbildningens forskningsmiljö (FULL) har ett stort antal internationella kontakter, men ingen strategisk plan finns hur dessa ska stödja forskningsmiljön och andra delar av lärarutbildningens uppdrag. Administrativ

personal hade inget utbyte med andra lärosäten utanför Sverige. Omfattningen för mottagande besök ligger på samma nivå. Det internationella perspektivet syns inte i kursplaner och internationell litteratur är av liten omfattning. Lärarutbildningen har få föreläsningar på andra språk än på svenska och kommunikation och litteratur på engelska är inte en naturlig del i kurserna.

De utbildningar som idag erbjuds inom lärarutbildningen har under 2012 varit under uppbyggnad på grund av den nya examensordningen. Parallellt med detta pågår kurser inom den ”gamla” lärarutbildningen. Den krävande implementeringen och revideringen har tagit mycket tid och fokus för att genomföra dessa utbildningar, men lärarutbildningen är nu i ett skede där man kan och ska fokusera på att utveckla det internationella perspektivet.

Lärarutbildningens komplexa struktur ger både lärare och studenter svårigheter att överblicka var det internationella och interkulturella perspektivet kan ingå i utbildningen och när lärar- och student-utbyten kan ske. Lärarutbildningen har haft otillräckliga resurser för stöd, information och vägledning för att få en förståelse för mervärdet av internationellt samarbete och inslag i grundutbildningen, t.ex. VFU.

I LNs kvalitetsprogram för 2012-2014 finns mål för internationalisering och det är ett prioriterat område i LUTs verksamhetsplan för 2013/2014. Under hösten 2012 och våren 2013 har en nulägesinventering genomförts inom lärarutbildningen på Högskolan i Halmstad och strategiska kontakter har tagits med lärosäten i Norden. Fyra besök har genomförts vid nordiska lärosäten, två vid VIA University i Danmark, ett vid Högskolan i Telemark i Norge och ett vid Åbo Akademi i Finland. Lärarutbildningen vid Högskolan i Halmstad har tillsammans med de nämnda lärosätena tagit fram ett antal områden för framtida samverkan, bland annat VFU, IKT och handledning/mentorskap. Lärarutbildningen har skrivit Erasmusavtal med lärosätena och ingår även, tillsammans med dessa, i ett NordPlus-samarbete, ”Praktiksamarbejde i Norden”. Syftet med detta NordPlus-samarbete är att möjliggöra för studenter att genomföra delar av sin VFU i andra nordiska länder.

Lärarutbildningen är också medlem i ett Europeiskt lärarutbildningsnätverk ”ETEN”. Syftet är att skapa kontakter med lärarutbildningar i Europa och resten av världen, för stöd av det fortsatta utvecklingsarbetet på lärarutbildningen.

Vidare har lärarutbildningen startat ett samarbete med UHR, Globala skolan, Karlstads Universitet och Linköpings Universitet om ett samarbete med skolor och lärarutbildningsinstitutioner i Burma. Representanter från Burma var på besök i Halmstad under tre dagar i maj 2013, och lärarutbildningen planerar att besöka Mandalay och Yangon, Burma i januari 2014.

Lärarutbildningarna på Göteborgs Universitet och på Högskolan i Halmstad har inlett ett samarbete för att stärka och utveckla det internationella perspektivet för våra lärarutbildningar. Lärarutbildningen har också påbörjat ett samarbete med Halmstads kommun och Länsstyrelsen för att stödja ensamkommande och nyanlända barn genom att barnen får kontakt med en lärarstudent som mentor som en del av internationaliseringsarbetet på hemmaplan.

Högskolans ledning har vid flera tillfällen uttalat sig positivt till att stödja en utveckling av det internationella perspektivet inom lärarutbildningen, både resursmässigt och ekonomiskt.

Bakgrund och motiv

Nationellt

En undersökning (IAU 3rd Global Survey Report, 2010) visar att studenters internationella medvetenhet och kompetens är den största positiva effekten av en ökad internationalisering, men även gällande solidaritetsaspekten. Undersökningen visar att internationalisering stärker forskning.

Läroutbildning ses ofta som ett nationellt projekt, gällande språk, struktur och innehåll. För att öka konkurrenskraften och kvaliteten för läroutbildningen måste det internationella perspektivet öka i samtliga verksamheter inom läroutbildningen och då även i andra delar av lärosäten, som naturligt sammankopplas med läroutbildningar. På Högskolan i Halmstad skulle det främst gälla sektionerna HUM och HOS. En läroutbildning med ett tydligt internationellt perspektiv har en rekryterande effekt.

Läroutbildningar måste skapa en större grad av flexibilitet i utbildningen för utbytesverksamhet och reglering av hur utbyte och studier utomlands kan genomföras. Detta gäller även för inresande studenter.

Sverige har behov av lärare som ser sig som världsmedborgare och som har en stor global kompetens. Högskolor/Universitet, och kopplat till denna utvecklingsplan läroutbildningar, måste utbilda studenter kring internationell erfarenhet och kunskap om internationella förhållanden. Syftet är att studenterna ska förberedas att i möten med elever verkar för att eleverna i sin personliga utveckling, utbildning och framtida yrkesverksamhet, har ett nationellt, men även ett internationellt perspektiv.

I svensk skola diskuteras behovet av interkulturell kompetens och att lärare behöver verktyg för att kunna arbeta i en allt mer internationell kontext. Hans Lorentz är fil. dr i pedagogik och forskare vid Lunds universitet, beskriver i antologin *Interkulturella perspektiv* en allmän definition av begreppet:

”Interkulturell kompetens är förmågan att effektivt kommunicera i interkulturella situationer och att kunna förhålla sig till en mångfald av kulturella kontexter” (Lorentz & Bergstedt 2006:121).

Katrin Goldstein-Kyaga som är professor i pedagogik vid Södertörns högskola och Maria Borgström menar att interkulturalitet handlar om mer än endast etniska relationer. Det handlar om att respektera, acceptera och överbygga olikheter. Det handlar också om att uppnå social jämställdhet, alltså rätten till att bli behandlad som alla andra oavsett genus, funktionsnedsättning, ursprung eller sexuell läggning. För etniska grupper handlar det om ett erkännande av kulturen samt rätten till ett jämlikt deltagande i majoritetssamhället (Goldstein-Kyaga & Borgström 2011:14).

Det svenska samhället har behov av akademiker med internationell och interkulturell kompetens samt med goda språkkunskaper.

Högskolan i Halmstad

Det är en framgångsfaktor att utveckla ett helhetsgrepp för internationaliseringsarbetet inom hela Högskolan i Halmstad och få en tydlighet i utvecklingsarbetet för samtliga inblandade, men understödande strukturer måste utvecklas och specifikt anpassas till läroutbildningens behov. Det är även av stor vikt att det ställs krav på, och ges möjlighet till, en ökad förståelse varför och hur bl.a. interkulturell kompetens, internationell litteratur och internationella föreläsare ska vara ett naturligt inslag i samtliga utbildningar och kursplaner. Lärandemål inom mångfald, hållbar utveckling, språk och möte med andra lärandekulturer måste skrivas fram i ett internationellt perspektiv.

Sektionen för läroutbildning på Högskolan i Halmstad har behov av att samverka med andra institutioner och organ i Sverige, som exempelvis kommuner, UHR, Globala skolan och andra organ som har ett internationellt uppdrag och verksamhet. Syftet är att få ny kunskap och erfarenheter gällande interkulturella och

internationella perspektivet. Vidare måste lärarutbildningen samarbeta med andra lärosäten (som har lärarutbildningar och som har lyckats med sitt internationaliseringsarbete) både i Sverige och i övriga världen. Då kan vi ta del av deras erfarenheter och tillsammans med dessa, utveckla lärarutbildningens verksamhet. Därför bör en inventering genomföras av dessa lärarutbildningar för att få en mångfald av influenser och därefter uppvakta strategiska partner.

Lärarutbildningen måste öka tillgången av ekonomiska medel för utbyten samt för att kunna utveckla internationalisering på hemmaplan. Hur ska lärarutbildningen ta sig an den utmaningen? John K. Hudzik talar om två nivåer av åtgärder. På makronivå handlar det om att få till en fungerande strategi, på mikronivå om att gå till handling – inte bara prata. Det är viktigt att engagera hela lärarutbildningen i en dialog kring frågorna. För att folk ska känna sig delaktiga måste de få vara med i samtalet.

”Det handlar om att skapa en internationaliseringskultur. Det är viktigt att trycka på att det här inte är någonting som ska läggas till det övriga utan något som kommer att öka kvaliteten på utbildningen. Gör cheferna till allierade. Sätt djärva och utmanande mål, annars kommer ingen orka bry sig om att genomföra dem. Ambitiösa mål skapar uppmärksamhet.”

(John K. Hudzik, 2013)

Mikael Alexandersson, rektor vid Högskolan i Halmstad, har uttryckt viljeinriktningen ”att 2015 ska 20 % av lärarstudenterna göra eller ha gjort minst en termin utomlands.”

Konsekvenser om inte något görs

Behovet av en kraftansträngning är tydlig och att skolan ses som en viktig del i samhällsutvecklingen. En konsekvens är att vi inte tillfredsställer samhällets behov av individer med internationell erfarenhet och kunskap om internationella förhållanden för att kunna konkurrera på en internationell marknad där företag och organisationer inte stannar inom nationens gränser. Om internationaliseringen inte ökar finns en risk att kvaliteten inom utbildning och forskning inte upprätthålls. En annan viktig aspekt är de sociala och kulturella motiven: Att lärare inte behärskar främmande språk (då främst engelska) och de inte har tillräckliga kunskaper om andra länder och kulturer, för att stärka värdegrundfrågor och förändra attityden och handlingsberedskapen hos lärare.

Att det internationella perspektivet är begränsat, delar lärarutbildningen på Högskolan i Halmstad med resten av Sveriges lärosäten och stora delar av världens. Under 2 % av världens lärarstudenter och ca. 3,5 % av lärarstudenterna i Sverige, gör delar av sin utbildning utomlands.

Om Högskolan inte ger ett tydligt stöd i utvecklingsarbetet för lärarutbildningen finns en risk att den utveckling vi vill se tar allt för lång tid. En sådan utveckling är att forskningen inom lärarutbildningens forskningsmiljö ska öka och utvecklar sin kvalitet, externa medel ska vara en större del av ekonomin, men framför allt att internationella och interkulturella dimensioner och kompetens finns i tillräcklig stor omfattning, på lärarutbildningen. I syfte att utbilda lärare för den skolvardag de möter som nyexaminerade lärare. Internationalisering kräver resurser och processen måste förankras inom hela Högskolan i Halmstad.

Syfte

Att utbilda globalt kompetenta lärare, genom att stärka det internationella och interkulturella perspektivet inom lärarutbildningen i samarbete med andra sektioner på Högskolan i Halmstad, intressenter och andra lärosäten i världen med en lärarutbildning.

Mål

1. Lärarutbildningen har aktiviteter som leder till en interkulturell dimension av utbildningen, inkluderat närvaro av internationella studenter, internationalisering av curriculum och student/lärarutbyte.

Målet är uppnått när:

- Minst 20 % av lärarstudenterna har gjort en del av sin utbildning utomlands.
- Organisation, kurser, strukturplaner, examination och tillgodoräknande är utformade, så att de stödjer utvecklingsplanens mål, med för utbildningarna bibehållen kvalitet.
- Högskolans och lärarutbildningens olika stödfunktioner för internationalisering är samordnade, för lärarutbildningens behov.
- Studenter får en utbildning som utvecklar det internationella och interkulturella perspektivet med stöd av förebilder (lärare, forskare och intresseorganisationer), språkkunskaper, litteratur, utbyten och "internationalisering på hemmaplan",
- Samtliga av forskarna inom FULL har ett internationellt samarbete.
- FULLs internationella kontakter stödjer grundutbildningens behov av internationellt samarbete och kompetens, t.ex. i form av gästlärare.
- En hemsida "Den globala läraren" har upprättats under Ssektionen för lärarutbildning.

2. Lärarutbildningen utvecklar kompetenser, kunskaper, attityder och värderingar som är betydelsefulla för att konkurrera på en nationell och internationell marknad.

Målet är uppnått när:

- Inbytesstudenters, lärarutbildningens utbytesstudenters, personalens och forskares erfarenheter inom internationalisering och interkulturell kompetens ses som en resurs och används i grundutbildningen och som kompetensutveckling för personal.
- Studenter har en "global verktygslåda för lärare" som stödjer hen som verksam lärare.

3. Lärarutbildningen har skapat en miljö eller klimat som ger stöd till interkulturella/ internationella perspektiv och initiativ.

Målet är uppnått när:

- Samtlig personal uppmuntrar och stödjer det internationella perspektivet för personal och student.
- Lärarutbildningen har tillgång till kompetens, både för finansiering och i praktiskt handling, t.ex. avtal, ansökningar, organisation, genomförande och uppföljning.
- En interkulturell fysisk mötesplats har skapats på Högskolan i Halmstad.
- Kurser har utvecklats och genomförts i samverkan med andra lärosäten i världen.
- Det sker en samverkan med kommuner och lärarutbildningar i Sverige och i andra länder, för att skapa ett sammanhållet koncept i arbetet med att nå målen för internationalisering.

4. Det internationella perspektivet är integrerat när det gäller undervisning, forskning och service genom en kombination av aktiviteter, policys och strategier.

Målet är uppnått när:

- Alla berörda har varit delaktiga i processen att ta fram en utvecklingsplan och arbetar efter den.
- Lärarutbildningen har fastställt strategier och en utvecklingsplan.
- Personal får kompetensutveckling på yrkes- och individ-nivå som stödjer utvecklingsplanen.
- Internationella och interkulturella dimensioner är framskrivet i kursplaner och exameneras.
- Det internationella perspektivet är tydligt i utvärderingar av kurser och utbildningar och en del i det interna kvalitetssäkringssystemet för lärarutbildningen.

Aktiviteter för att nå målen

- Genomför en förankringsprocess för berörd personal och i dialog med studenter med stöd av de didaktiska frågorna.
- Se över strukturplaner, kursplaner, lärandemål och examensmål gällande förutsättningar att utbilda ”Den globalt kompetenta läraren” och fylla studentens ”interkulturella verktygslåda”.
- Skapa mobilitetsfönster som möjliggör för studenter att göra delar av sin utbildning utomlands i minst 12 veckor i en sammanhållen period.
- Ta fram internationell litteratur och föreläsare till kurserna.
- Gör en inventering av Högskolans närmiljö över resurser och aktiviteter som stödjer lokalt anpassad internationalisering på hemmaplan.
- FULL inventerar sina internationella forskarkontakter och ser över vilka prioriterade lärosäten som skulle kunna utgöra ett stöd i lärarutbildningens internationaliseringsprocess.
- FULL presenterar en plan för forskningens internationaliseringsarbete.
- Utveckla de internationella kurser som lärarutbildningen erbjuder för inresande.
- Lärarutbildningen sluter avtal med andra lärosäten och skolor i vår närmiljö och internationellt.
- En organisation skapas som tar fram stödfunktioner och arbetar stödjande under och efter utvecklingsprocessen.
- Lärarutbildningen tar fram utvärderingsverktyg, som en del i det interna kvalitetssäkringssystemet, med fokus på internationalisering.

Ansvariga

- Sektionschef Cecilia Kjellman
- Internationell koordinator inom LUT Håkan Cajander
- Internationell koordinator Monika Kulhanek
- Utbildningsledare
- Ansvariga för forskningsmiljön FULL

Samarbetspartners

- Internationella avdelningen på Högskolan i Halmstad
- Andra sektioner på Högskolan i Halmstad
- Lärosäten i Sverige och världen som har lärarutbildningar med ett utvecklat internationellt perspektiv
- Halmstads kommun
- Globala skolan
- UHR
- Göteborgs Universitet

Målgrupp

Samtlig personal som arbetar med att stödja studenters utbildning på lärarutbildningen, samt lärarutbildningens studenter.

Uppföljning och Utvärdering

- Digital enkät
- Intervjuer
- Kvantitativa mål
- Kursutvärderingar

Ekonomi

- Lärarutbildningen måste avsätta riktade resurser.
- Lärarutbildningen ska söka ett samarbete med andra sektioner och där igenom få en större finansiering.
- Lärarutbildningen måste få stöd från Högskolan centralt.

Referenser

Hudzik, John K.(2013) Strategisk internationalisering, från UHR:

<http://utbyten.se/sv/Container/Strategisk-internationalisering--det-nya-konkurrensmedlet/>

Knight, J. & de Wit, H. (1997). "Internationalisation of Higher Education in Asia Pacific Countries". EAIE, Amsterdam, 1997

Knight, J. & de Wit, H. (1995). "Strategies for internationalisation of higher education: Historical and conceptual perspectives." I de Wit, H. (red) Strategies for internationalisation of higher education. Amsterdam.

Zeichner, K. (2010). "Preparing Globally Competent Teachers. A U.S Perspective". Paper presenterat vid 2010 Colloquium on the Internationalization of Teacher Education. NAFSA: Association of International Educators.

Alla talar svenska – Om lärarutbildning och internationalisering. Nilsson, J-O.(2012). Rapport 2012:1

Bäst i klassen – en ny lärarutbildning. Regeringens proposition 2009/10:89.

En högskola i världen - internationalisering för kvalitet. Högskoleverkets rapportserie 2008:15R.

Handlingsplan för internationalisering inom Lärarytildningen vid Malmö högskola 2007-2008.

http://www.mah.se/PageFiles/6277/handlingsplan_internationalisering.pdf?epslanguage=sv

Internationalisering i skolans styrdokument. (2013). Rapport från UHR, 2013.

<http://www.programkontoret.se/sv/Om-oss/Nyheter-och-artiklar/Internationalisera-med-hjalp-av-skolans-styrdokument/>

Strategisk satsning inom lärarytildningen vid Göteborgs universitet. Delrapport 1. LUN vid Göteborgs Universitet Rapport 2012:1

Uppföljande utvärdering av lärarytildningen. Högskoleverkets rapportserie 2008:8 R.